

som er sterile – «høgggradigt» rene og rene. «Høgggradigt» rent er vel tildels et ukjent begrep for oss, men uttrykket står forklart flere steder i boken. Og så kan man jo være enig eller uenig i klassifiseringen. Rutinene for turbin, hånd- og vinkelstykker beskrives, litt overraskende ikke her, men først i kapittel 11, men har til gjengjeld fått et eget kapittel! Jeg legger med beklagelse merke til at begrepet «høgggradigt rent» i forbindelse med roterende og andre hule instrumenter defineres forskjellig. Mens Zimmerman i kap.11 skriver at instrumentene blir «høgggradigt rena» ved autoklivering i bordautoklav *uten* forvakuum, skriver Westerberg i kap. 15 at autoklivering *med* forvakuum gir «høgggradigt rena» instrumenter.» (Dette burde vel vært «luket» ut av hovedredaktøren.)

I kapitlet om barrieretiltak beskrives håndvask, hånddesinfeksjon, hansker og klinikkutøyt. Vi får vite at nest etter kontaktsmitte via hender, er smitten som overføres via klærne den mest betydningsfulle. Forsøk har vist at bakterier på uniformen smitter etter seks timer, og livskraftige stammer av MRSA (stafylokokker) kan overleve på uniformen i opptil seks uker! Altså gode grunner til å skifte uniform daglig!

Vi legger også merke til, under håndhygiene, at hånddesinfeksjon foretrekkes rutinemessig fremfor håndvask, hvis hendene i utgangspunktet er uten synlig smuss. Det vises til at ved håndvask minsker antall mikrober i den transitoriske hudflora med 1 000 ganger, mens med alkoholdesinfeksjon 10 000 ganger. Anbefaling av hånddesinfeksjon er for øvrig noe vi har grunn til å tro også er på vei inn i vårt system.

Senere omtales unitens sugesystem, og avdelingens kompressor får til og med et eget avsnitt! Avfallshåndtering er naturligvis heller ikke glemt, ei heller rutinene for avtrykk og tanntekniske arbeider. (Her merker man seg at alt ansvar for desinfeksjon er lagt til tannlegen/klinikken).

Under kapitlet om forebygging av infeksjoner hos ansatte, gjennomgås aktuelle vaksiner og prosedyrer for behandling av stikk- og sårskader. I nest siste kapittel er det «tannsköterskan» som får slippe til. Her beskrives

alle smittevernrutinene som er nevnt tidligere i boken, men denne gang presentert på det rent praktiske plan. Her får vi de personlige hygienereglene med alle punktene vi kjenner så godt, her er rutinene for håndhygiene og hanskebruk, og hygienrutinene før, under og etter en pasientbehandling. Her er alt det praktiske satt i system.

Siste kapittel inneholder en «snabbguide» som forklarer ord og uttrykk, samt gir raske svar, alfabetisk, på hvordan ulike gjenstander skal rengjøres, desinfiseres og steriliseres. En god hjelp i en travel hverdag. Helt til slutt finner vi nyttige internettadresser og registre.

Jeg er glad denne oppdaterte boken er kommet, og vil gjerne anbefale den på det varmeste, både som lærebok for studenter og som oppslagsverk for tannhelsepersonell. Den vil også være nyttig i kvalitetssikringen på tannklinikker og tannlegekontorer. Boken er innholdsrik og velskrevet, og er inspirerende lesning for alle som er involvert i dette arbeidet. Hva med en norsk oversettelse, selv om språkbarriere ikke er så store!

Torunn Rønning

Stockholm: Forlagshuset Gothia; 2003. A5-format, 222 sider, 15 tabeller, 17 figurer.

Keith Horner, John Rout och Vivian E Rushton:

Interpreting Dental Radiographs.

Boken, som handler om tolkning av dentala röntgenbilder, utgör volym fem i en serie böcker innanför olika odontologiska ämnesområden (Quintessentials for general dental practitioners series). Författarna vänder sig framför allt till tandläkaren i den kliniska situationen eftersom boken är baserad på vanliga diagnostiska problemställningar. Det är ingen lärobok och det förutsätts att man redan behärskar grundläggande projektionstekniker. Det fokuseras mest på intraoral röntgenbilder, då panoramabilder beskrivs i en uppföljande volym i samma serie.

Boken är indelad i 10 överskådliga kapitel som behandlar bildbildning, normalanatomi, kariesdiagnostik, periodontit, vanliga inflammatoriska tillstånd, tandanomalier och trauma mot tänder och käkar. Vidare är kapitel 8 ett nyttigt avsnitt om retinerade tänder, rötter, och nödvändig radiologisk värdering av dessa före extraktion. Kapitel 9 och 10 handlar om de vanligaste radiolucenta och radiopaka processerna. Författarna tar upp optiska fenomen och röntgenbildens möjligheter och begränsningar. Man förklarar också de fysiologiska mekanismer som ligger bakom patologiska processers utseende i röntgenbilden, vilket kan vara till hjälp vid tolkningen av bilderna. Boken diskuterar kliniska symptom och radiologiska tecken men säger ingenting om behandlingsbehov eller behandling, något som man kanske inte kan förvänta av en förhållandevis kortfattad radiologibok. Varje kapitel avslutas av en liten litteraturlista för den som är intresserad och vill fördjupa sig. Boken är skriven på lättförståelig engelska och är rikt illustrerad med tydliga teckningar och ett stort antal röntgenbilder. Flera av kapitlen innehåller enkla och informativa tabeller. Layouten är bra men en del av bilderna framstår något korniga pga förstoringsgraden. Det har också smugit sig in ett och annat tryckfel. Sammanfattningsvis är detta en lättläst liten bok för tandläkaren som vill fråsha upp sina röntgenkunskaper och den kan bli en god hjälp i den diagnostiska vardagen.

Linda Z. Arvidsson

London; Quintessence Publishing Co, Ltd; 2002. 161 sidor, 211 illustr., 10 tabeller. ISBN 1-85097-052-1

Raj Rattan og George Manolescu> The Business of Dentistry

Boken er nr. 8 i en serie av flere beregnet på allmennpraktikere. Som tittelen antyder, dreier det seg om «business management» Det er et bredt fagfelt, og boken tar først og fremst for seg det som kan sammenfattes under